

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

67. An Summus Pontifex possit permittere, ut Græci administrent
Sacerdotium sine instrumentorum porrectione? Et multa alia invenientur
in textu hujus resolutionis circa materias Sacramenti Ordinis. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

11. Nec obstat dicere, quod praxis Ecclesiae est opposita, utpote quae cum exhibitione materiae, acceptationem, & contactum exigit, quae praxis, per traditionem saeculorum omnium, ex Christi institutione profecta ad nos vlu continuo pervenit.

12. Respondendum, inde aliud non colligi, quam quod talis contactus praecipitur ab Ecclesia, proindeque omni ope curandum esse ordinando, ut tali praeepto satisfaciatur, inferioribus digitis calicem, superioribus patenam tangendo, ut est in Pontificali, idque si fieri potest, simul cum prolatione verborum Episcopi, quod tamen moraliter est accipiendum, cum auctore Victoria de sacramentis. Ord. num. 230. sufficiat paulo ante verba prolata, aut post, id facere: similiter & de materiae consensum esse docet Vasquez disp. 246. c. 2. num. 19. quae censentur moraliter, quantum est satis, ad culpam vitandam, apprehendi in continente, vasi scilicet ubi sunt; patet in vino quod in calice oblato Sacerdoti cum ordinatur, sufficienter omnium indicio tangi censetur. Quod si causam huiusmodi praxis in Ecclesia forte aues. Respondendo, non aliam esse, quam ut traditio, & acceptio spiritualis potestatis, quae ordinando datur, significetur expressius cum ordinando symbolum materiale, quo talis potestas innuitur, manu ipsemet apprehendit, aut tangit.

13. Igitur ex his opinionibus posset aliquis inferre resolutionem dubijam positi: nam Doctores primae sententiae qui asserunt contactum physicum esse de necessitate Sacramenti; respondebunt, non posse Pontificem in tali contactu dispensare. Auctores vero secundae sententiae affirmabunt. Et ita in terminis respondet Marchinus de sacr. Ord. m. 1. part. 1. c. 16. num. 22. ubi docet, quod contactus physicus in sacramento Ordinis, posset à Papa dispensari, suppleri, vel omitti. Sed spectat ad providentiam Dei etiam stante opinione affirmativa, quod Summus Pontifex nunquam dispensabit in contractu physico sacramento Ordinis; quia si vera esset opinio negatiua, irritum remaneret Sacramentum, & nulla iusta causa dispensationis adesse potest. Ergo, &c.

RESOL. LXVII.

An Summus Pontifex possit permittere, ut Gracii administratum Sacramentum sine instrumentorum portione.

Et multa alia inveniuntur in textu huius Resolutionis circa materias Sacramenti Ordinis. Ex part. 8. tr. 1. Ref. 42.

§. 1. **S**tatis ardua quaestio, quae torquet doctorem hominum ingenia; nam materiam Presbyteratus esse portectionem patenae cum pane, & calicis cum vino, tradunt Doctores, quos ego citavi in part. 3. tract. 4. resol. 187. & patet ex Concilio Florentino in instructione Armenorum, ubi sic dicitur: Sextum Sacramentum est Ordo, cuius materia est illud, per cuius traditionem confertur Ordo, sicut Presbyteratus traditur per calicis cum vino, & patenae cum pane portectionem.

2. Probat *Secundo* magis ex eo, quia Sacerdos per suam ordinationem primo, & per se accipit potestatem in ordine ad corpus Christi verum, quae est potestas conficiendi Eucharistiam: & deinde accipit potestatem in ordine ad corpus Christi mysticum, quae est potestas remittendi aliis peccata.

Tom. III.

Atqui per impositionem manuum non accipit Sacerdos potestatem conficiendi corpus Christi verum, ut constat ex forma eiusdem; quae est forma remissionis peccatorum. Oportet igitur assignare materiam, circa quam versetur haec potestas sacerdotalis conficiendi corpus, & sanguinem Christi Domini, quae nihil aliud erit, quam panis, & vinum consecrandum.

3. *Tertio*, accedit validissimum argumentum: si quidem Sacerdotes recentiter initiati, antequam manuum impositionem ab Episcopo accipiant, simul cum eodem proferunt verba consecrationis supra panem, & vinum ab eodem Episcopo consecrandum: ergo independenter ab ipsa manuum impositione potestatem habent perficiendi corpus, & sanguinem Christi, quae est praecipua potestas sacerdotalis: quare, sicut in consecratione panis, & vini, sacrificij Missae substantia, saltem maxima ex parte consistit, ita in potestate transubstantiandi panem, & vinum in corpus, & sanguinem Christi, sacerdotalis potestas, & character Presbyteratus praecipue consistit.

4. Et licet aliqui asserant laicos quidem probabiliter, quod sacra ordinatio Presbyteri; cum duabus partialibus ordinationibus perficiatur, ideo duas materias & duas formas ad completam essentialem constitutionem requiri. Et prioris quidem ordinationis materia est traditio calicis cum vino, & patenae cum pane: forma vero, accipere potestatem offerendi sacrificium Deo, &c. sicut constat Pontificali, & Florent. in decreto Eugenii, & sextum Sacramentum. Posterioris vero ordinationis materia, est impositio manuum facta ab Episcopo: forma autem, accipere Spiritum sanctum, quorum remissionis peccata, &c. ut colligitur ex Tridentino cit. c. de Ex. tr. uncl. Dionysius Aecopagita praxi 1. Ecclesiast. hierarchia, c. 5. part. 2. Sacerdos coram sancto Altari ponens utrumque genu, in capite habet Pontificis dextram, & in hunc modum à sacrate Praefule sanctissimis invocationibus consecratur; & Conc. Carthag. IV. c. 3. Presbyter cum ordinatur, Episcopo eum benedicente, & manuum supra caput eius tenente. Eandemque sententiam docuit Scotus, in 4. dist. 24. art. 3. Plaudanus q. 6. art. 4. Bellarminus de sacram. Ord. in c. 9. Franciscus Turrianus lib. 8. cons. cap. 21. Henriquez lib. 1. cap. 6. & cap. 11. n. 10. Vasquez disp. 246. c. 3. Cominck disp. 20. dub. 7. concl. 2. contra Sotum in 4. dist. 34. q. 1. art. 4. concl. 5. Valentia part. 5. imò etiam antiquos Scholasticos, ut S. Thomas dist. 24. q. 2. art. 3. & quast. Richardus art. 4. q. 3. Durandus quast. 3. art. 2. arbitran-tes, manuum impositionem esse tantum accidentalem caeremoniam. Sed contra esse videtur, quod verba in Sacramentis determinantia sensibile symbolum, siue materiam, id efficiunt quod significant: sed illa verba, *Accipe Spiritum sanctum, quorum remissionis peccata*, &c. quae vna cum manuum impositione ab Episcopo proferuntur, significant tum gratiam sacramentalem, ut colligitur ex Tridentino sess. 23. can. 4. tum etiam potestatem super corpus Christi mysticum: ergo utrumque efficiunt, & consequenter ad essentialem rationem Sacramenti spectant.

4. Igitur ex his opinionibus apparet portectione instrumentorum patenae, & calicis, esse de necessitate Sacramenti, & eius partem essentialem. Ergo nullo modo potest Pontifex dispensare, seu permittere, ut Presbyteratus Ordo absque dictorum instrumentorum portectione administraretur; nam aliquin mutaret materiam Sacramenti, quod facere non potest. Vnde ex his sequi videtur Ecclesiam Graecam caruisse, & carere Ordine Presbyteratus, & per consequens Episcopus, & ex

H 2 hoc

Sup. hoc in Ref. not. praeterita, & supra late in Ref. 11. à principio, & in tom. 1. tr. 3. lege latissimam doctrinam Ref. 2. & in tom. 4. tr. 8. Ref. 22. cursum in §. vii. ad necidium.

REF. LXVII. IN OMNIA TOM. III. IV. V. E. III.

hoc (bone Deus) quanta sequeretur absurda, & inconuenientia.

6. Vidisti (amice Lector) sylvus, & scopulos huius Quaestionis? vultis quanta laboramus in Charybdi? Sacer aliquis Neptunus optandus est, qui procellosum pelagus tranquillet, & is erit scientissimus Pater Amicus, qui late in suo *curso Theologico*, tom. 7. disp. 2. sect. 4. hanc opinionem pertractat, & num. 31. asserit, omnes materias, & formas Sacramentorum esse à Deo, vel à Christo institutas, non tamen singulas quoad speciem, sed aliquas quoad genus tantum, determinandas quoad speciem ab ipsis Apostolis, vel Ecclesia: inter quas est materia, & forma sacramenti Ordinis, cuius singulae materiae, & formae singulorum Ordinum non fuerunt à Christo Domino determinatae in specie, sed tantum in genere, sub aliquo signo sensibili expressiuo potestatis, quae per ordinem traditur.

7. Duplex autem huius sententiae est fundamentum.

8. *Primum* ductum ab ipsa varietate formae & materiae, quibus diuersis temporibus vsa est Ecclesia ad hoc Sacramentum conferendum. Certum autem est, non posse Ecclesiam in materiis, & formis substantialibus Sacramentorum errare: ergo dicendum est, nullam materiam, vel formam in specie fuisse à Christo determinatam ad hoc Sacramentum conficiendum, sed tantum in genere sub aliquo signo sensibili expressiuo illius potestatis, quae per Ordinem traditur. Maior constat: minor probatur; quia nequit Ecclesia errare in assignandis mediis ad salutem necessariis, ad hoc enim datae sunt illi clauae cum infallibili Christi promissione, vt non sint portae inferi contra eas praeualiturae. Atqui sacramentum Ordinis est maxime ad salutem necessarium, cum ex eo pendeant duo Sacramenta ad salutem apprimè necessaria, cuiusmodi sunt Penitentia, & Eucharistia, quae non nisi à legitimo ministro per veram materiam & formam ordinato confici possunt.

9. *Secundum* fundamentum ducitur ab auctoritate Clementis VIII. qui peculiari Bulla edita anno 1595. die 31. Augusti, qui incipit: *Sanctissimus Dominus noster Clemens Papa VIII. in fine*, ex sententia Congregationis super reformatione Graecorum (sunt verba Bullae) decernit, declarat, mandat, constituit Romae habendum esse Episcopum Graecum Catholicum, qui Graecos Episcopos Latinis Italiae, & Insularum adiacentium subditos ab Episcopo Graeco ordinari volentes cum illorum dimissiois ad id tantum concedendis ritu Graeco ordinet. Ex quo Pontificis decreto euidenter deducitur assertio posita hoc pacto. Non potest non esse validus ritus ille ordinandi, quem peculiari Bulla Summus Pontifex approbat: atqui Summus Pontifex peculiari Bulla approbat ritum ordinandi Graecorum; ergo non potest ille non esse validus. Sed ritus ordinandi Graecorum est quoad materiam & formam diuersus à ritu ordinandi Latinorum: ergo neuter est per se determinate necessarius ad validitatem Sacramenti, sed poterit sub alterutro collatus esse validus. Maior patet: quoniam, vt supra probatum est, nequit Pontifex in declarandis mediis ad salutem necessariis errare. Minor assumpta probatur; quia dum per Bullam declarat habendum esse vt Catholicum illum Graecum Episcopum, qui Graecos subditos Episcopos Latinis cum eorum dimissiois Graeco ritu ordinet, simul declarat, Ordinem per talem ritum collatum, esse validum, alioquin nec posset cum detrimento animarum propria Bulla talem ritum permittere, nec Catholicum Episcopum declarare,

qui ab essentiali ritu conferendi hoc sacramentum à Romana Ecclesia recederet. Ergo ritum illum perimitit, & Catholicum Episcopum declarat, qui eo vtitur, quia iudicat illum esse validum.

11. Ex dictis deducitur, *Primo*, quo pacto sacramentum Ordinis semper valide fuerit in Ecclesia Graeca & Latina conferatur: quia cum hoc Sacramentum ex institutione Christi nullum habeat certum signum in specie, sub quo conferri debeat, sed tantum in genere, quatenus aliquo modo expressiuum est potestatis, quae per ordinem traditur, cumque hoc in specie determinate sit penes Ecclesiam, potuit pro variis temporibus, variisque Ecclesiis varia signa materialia ad eandem Ordinis potestatem exprimendam determinare. Vnde ante scripta Euangelia in ordinatione Diaconi adhibebat solam manuum impositionem, quam etiam solam adhibebat in ordinatione Presbyteri, vt constat, tum ex praecitato Concilio Cathaginensi I V. tum ex Nicæno I. can. 9. tum ex ritu Graeco, tum maxime ex sacris Oraculis, in quibus sola mentio fit de impositione manuum, *Act. 13.* Cum Apostoli Saulum & Barnabam Presbyteros crearent; *Tunc* inquit textus, *reiuuantes, & orantes, imponentesque eis manus, dimiserunt illos.* 1. ad Timotheum 5. *Manus*, inquit Paulus Timotheo Episcopo, *cito nemini imposueris*; & 2. ad Timotheum 1. *Admoneo te, vt resuscites gratiam Dei quae est in te, per impositionem manuum mearum*, & ibid. cap. 4. *Noli negligere, inquit, gratiam, quae est in te, quae data est tibi per prophetiam cum impositione manuum Presbyteri*. Hanc eandem manuum impositionem seruat nunc Ecclesia Latina in ordinatione Diaconi, & Presbyteri, sed praeter eam ad maiorem collatae potestatis expressionem, adhibet in ordinatione Diaconi traditionem Euangeliorum, cum verbis clariùs exprimentibus potestatem legendi Euangelia in Ecclesia Dei: in ordinatione Presbyteri traditionem calicis cum vino, & patenae cum hostia, cum verbis clariùs significantibus potestatem sacrificandi. Dixi, cum verbis clariùs exprimentibus: nam aliqua verba implicite saltem & confuse ordinis potestatem significantia semper fuerunt necessaria, cum omne Sacramentum nouae legis constare debeat ex rebus, & verbis.

11. Deducitur *Secundo*. Ritu Graeco per vnicam impositionem manus, vnicamque formam duplicem conferri potestatem, Subdiacono quidem contrahendi vasa sacra, & legendi Epistolas; Diacono dispensandi corpus, & sanguinem Christi, ex commissione Sacerdotis, nec non legendi Euangelium; Presbytero consecrandi corpus, & sanguinem Christi, & simul à peccatis absoluedi: ritu verò Latino, non nisi per duplicem materiam, duplicemque formam.

12. Deducitur *Tertio*. Quo pacto concilianda sint non modò Concilia, sed etià graues Auctores, qui varias materias huic Sacramento assignant. Nam Concilium Nicænum I. can. 9. Cathaginense I V. c. 3. Tridentin. sess. 14. cap. 3. de *Externa ordinatione*, Presbyteratum manuum impositione conferri docet. Florentinum verò traditione calicis cum vino, & patenae cum hostia inter Scholasticos Bonaventuram 4. disp. 24. part. 2. art. 6. *quest. 101. ad. 2.* Scotus *quasi. unica §. de secundo*. Darandus, 9. 3. n. 8. Diaconatum conferri putare per solam manuum impositionem cum forma competente. Alij per solam Euangeliorum traditionem cum forma correspondente, vt S. Thomas in 4. *distinct. 24. q. 2. artic. 3. Rel. 1.*

Sup. hoc in Resolutionibus assignatis in Dicendum huius Ref.

Sup. hoc in tom. 2. ff. Ref. 6. & lege etiam alias Resol. anotationibus. Et pro Diaconatu contento ad medium huius s. ibidem in Rel. 1.

ad 5. Richardus artic. 4. q. 3. Palatius disp. 7. post primam conclus. Valquez 3. part. disp. 238. cap. 4. Modus autem eos conciliandi est, quod omnes sufficientem materiam Sacramenti Ordinis assignent: quia cum hæc non sint in specie determinata, sed tantum in genere sub ratione signi sensibilibus Ordinis potestatem exprimentis, quævis ex assignatis erit sufficiens materia Ordinis, modo accedat forma sufficienter potestatem exprimens.

13. Et tandem deducitur, potuisse Ecclesiam pro variis temporibus, varias adhibere materias huius Sacramenti irritando priorem, & novam statuendo. Constat primò à paritate sacramenti Matrimonij, in quo antea adhibebat quemcumque contractum, etiam clandestinum; post Concilium verò Tridentinum non adhibet, nisi publicum, clandestino irritato. Secundò evidenter deducitur ex facto principio. Etenim si penes Ecclesiam est, materiam huius Sacramenti assignare, assumendo illam ut signum expressivum potestatis poterit pro vno tempore assignare vnam materiam pro signo expressivo potestatis; pro alio verò aliam, priorem irritando. Nam cum illa in ratione signi formaliter significantis pendeat ab Ecclesia, poterit pro vno tempore statuerè vnum signum, ut expressivum potestatis Ordinis, pro alio verò tempore nolle amplius illud statuerè ut signum expressivum potestatis eiusdem: sicut poterit Respublica, pro aliquo tempore assumere certam vocem ad significandam certam rem, pro alio verò aliam, priori voce abrogata. Et hæc omnia, ut dixi, docet Pater Amicus ubi supra, qui ex multis aliis rationibus, suam confirmat sententiam, & ad contraria respondet.

14. Sed quia quaestio est satis infinis, & his temporibus agitata; non deseram etiam hic adnotare, præter Amicum, eius sententiam antea doctuisse Petrum à Sancto Ioseph in Idea Theolog. Sacram. 35. resol. 5. ubi sic ait: Difficultas est, quænam sit materia huius Sacramenti. Respondeo, materiam illius remotam esse, res quæ traduntur ordinando, nempe calicem cum vino, & patenam cum hostia non consecrata, proximam verò eiusmodi ferum traditionem. Probatur, tum ex decreto Eugenij sæpius citato, tum ex ratione communi, quia generatim in omnibus Sacramentis, quæ in usu consistunt, materia remota est res, quæ applicatur suscipienti Sacramentum; proxima verò ipsa applicatio materiae remota, ut satis patet ex supradictis. Tum denique ex communi sensu Theologorum, & Prælatorum, qui non putarent aliquem valide ordinatum esse in Sacerdotem, si prædicta ceremonia prætermissa esset. Vnde sæculò curant, non tantum ut ordinando portigantur calix & patena cum pane & vino, sed etiam ut ab eo tangantur.

15. Verum contra hoc gravis est obiectio, de ordinatione Græcorum; quæ sine instrumentis peragitur, ut plerique testantur, & ipse à Græco quodam viro docto audiui. Vnde posset aliquis existimare, potestatem illam instrumentorum non esse de essentia Ordinationis sacerdotalis.

16. Ita respondet Theologus quidam doctissimus, cui hanc difficultatem olim proposui. Hæc tamen responsio, ut ingentè dicam neque mihi tunc placuit, neque iam attidet, cum antedicta debeant intelligi de materia essentiali, eo vel maxime, quia illi responderet, & super eam cadit forma illa: Accipe potestatem offerendi sacrificium, &c. quæ haud dubiè est essentialis, cum per eam detur ordinatio potestatis consociandi corpus, & sanguinem Christi.

16. Quare dicent alij, Græcos caute vero sacerdotio, defectu materiae essentialis. Verum hæc responsio nobis dura videtur, tum ab alijs de causis infusiori tractatu relatis, tum præsertim, quia cum Græci eo modo ordinati, non tantum alibi, sed etiam Romæ Sacrum celebrent, sciente, & probante Summo Pontifice, dici non poterit, sine graui iniuria Sedis Apostolicæ eorum ordinationem esse inuvalidam.

17. Dicendum igitur videtur, ex Christi institutione in materia Ordinationis esse quandam latitudinem; ita ut per se loquendo, ea consistat in porrectione calicis, & patenæ cum pane, & vino: ex concessione tamen Sedis Apostolicæ, ad eam sufficiat ex parte materiae, manuum impositio, sine illa instrumentorum porrectione. Quemadmodum ex eadem Christi institutione, in ministro Confirmationis est aliqua latitudo: nam per se loquendo, Episcopus solus potest validè, tale Sacramentum conferre; si tamen accedat consensus Sedis Apostolicæ, simplex Sacerdos illud validè administrare potest. Neque mirum est, quòd in Sacramentis admittatur quædam latitudo, quoad partes ipsorum essentialis: quia cum non sint res physicae, sed morales, ex voluntate Christi pendentes, non opus est ut consistant in indiuisibili. Si quis tamen conuenienter, & solidiorè huiusmodi solutionem suggererit, eam libentissime amplectar. Hucusque à Sancto Ioseph: cui etiam adde Ioannem Præpositum in 3. part. quest. unica, de sac. am. Ordin. dub. 10. n. 109. alibi à me citatum; Arcudium in Concil. lib. 6. cap. 4. Fornarium de sacram. Ord. c. 2. & duos doctissimos Cardinales, Lugum de Sacram. tom. 1. disp. 1. sect. 5. ubi late, & doctè, ut semper solet, hanc pertractat materiam; & Bellarminum lib. de Sacrament. Ordinis, c. 7. in fine, ubi sic ait. Credibile autem est, Dominum instituisse illas omnes materias Ordinum, non quidem in particulati, sed generatim, monendo Apostolos, ut Ordines conferrent per caeremonias instrumentorum, quibus significaretur eorum potestas. Ita ille. Sed nota, quòd inter instrumenta intelligendæ sunt etiam manus quæ sunt instrumentorum instrumenta, ac proinde etiam manuum impositio recensenda est inter caeremonias instrumentorum, quibus ordinandi potestas significatur.

18. Nota tamen, (amice Lector) quòd post hæc scripta, doctissimus, & amicissimus Pater Franciscus de Lugo, Societatis Iesv, germanus Eminentiissimi Cardinalis, dono mihi dedit suam satis eruditum opusculum de Sacramentis in genere ubi in cap. 1. quest. 7. num. 70. & 73. omnia superius dicta approbat, & docet; & eius verba hæc sunt. Potest vgeri magis ex ordinatione Sacerdotum, & Diaconorum; quia Sacerdotium; & Diaconatus conferebantur olim per solam manuum impositionem, ut habetur in Concilio Carthaginensi IV. can. 3. & 4. traduntque Dionysius, Clemens, Damascus, Augustinus apud Bellarminum tom. 2. lib. unico de Ordine, c. 9. Videatur Arcudius de concordia Ecclesia Occidentalis, & Orientalis in Sacramentorum administratione lib. 6. c. 3. Valquez 3. part. tom. 3. disp. 239. Ioannes de Lugo tract. de Sacramentis disp. 12. sect. 5. Et nunc in Ecclesia Græca non solum Episcopi Schismatici, sed etiam Catholici, & qui Romæ degunt, dum Græcos Presbyteros ordinant, sciente atque consentiente Summo Pontifice, non per calicis & patenæ porrectionem id faciunt, sicut Latini, sed per manuum impositionem super caput ordinandi, dicente Episcopo: Divina gratia, quæ semper infirma sanat, & quæ defunctis, supplet, creat seu promouet N. venerabilem Diaconum

Alibi signa- ter in tom. 2. tr. 5. Ref. 2. & late in Ref. 1. & supra in hac ipsamet Res. cum eodem præposito, sed in alio loco in §. Vidisti ad medium; & in tom. 4. tr. 8. Ref. 78. §. 2. ante medium, à veris ipse tamen, non designauit, vique in finem dictæ Res.

Sup. hoc supra in diversis §§. & veris huius Res. & in tom. 1. tr. 5. Ref. 1. §. Nec etiam, ante medium, veris. Et tamen Græci, sed lege eam per totam.

LIBRARY
omnia
TO. III. IV. V
E. III

Diaconum in Presbyterum. Oremus igitur pro eo, &c. Similiter ordinant suos Diaconos sine traditione libri vel calicis per solam manuum impositionem cum his verbis: Diuina gratia promouet hunc Diaconum, &c. Ergo non sufficit eadem materia, & forma sacramenti Ordinis pro vniuersa Ecclesia.

19. Sed respondetur materiam, & formam sacramenti Ordinis eo modo, quo Christus illas instituit, vbiq; terrarum eadem esse; Christum tamen in particulari non determinasse materiam, & formam materialiter sumptas, sed genericè solum, & in communi præscripsisse, quod conferretur Ordo per aliquod signum sensibile significatiuum potestatis, quæ traditur, & per hæc verba hoc ipsum exprimentia, subindeque fuisse Commissum Ecclesie determinate materiam, & formam in particulari, siue particularia signa potestatis per Ordinem collata. Quapropter Ecclesia vtens hac potestate sibi concessa pro diuersis temporibus, aut Ecclesiis diuersa signa determinauit, siue diuersam materiam, & formam ordinationis materialiter sumptam.

20. Probatur ex cap. Presbyter, de Sacram. non iurand. vbi docet Innocentius I V. communiter receptus, Apostolorum tempore formam ordinationis fuisse solam manuum impositionem. Vnde credimus (inquit) quod nisi essent formæ postea inuenta, sufficeret Ordinatori dicere, sis Sacerdos vel alia æquipollentia verba; sed subsequentibus temporibus formas, quæ seruantur, Ecclesia ordinauit. Ergo sicut Ecclesia pro diuersis temporibus diuersa signa particularia determinauit in ordinatione, sic etiam potuit pro Græcis & Latinis determinare diuersa: ita tamen vt vtraque Ecclesia Græca, & Latina conferat ordinationem per sensibile signum & verba recte significantia traditionem potestatis, & per consequens vtraque validum Sacramentum efficiat, quia seruat, formaliter loquendo, materiam & formam institutam à Christo, licet materialiter vtatur signis diuersis, quatenus Græci magis confusè significant potestatem Diaconi, vel Sacerdotis solo nomine Diaconi, vel Presbyteri: Latini verò magis explicitè, quatenus in Diacono duplicem expriment potestatem legendi Euangelium, & ministrandi solemnem sacrificio; in sacerdote pariter potestatem sacrificandi, & absoluedi distinctè significant. Hucusque Pater Franciscus de Lugo. Et hæc dicta sufficiant circa præsentem quæstionem satis quidem difficilem, ex cuius resolutione plures difficultates facilius resoluantur: etsi aliter dicendum esset, vbiq; vepres & spinæ inuenirentur.

RESOL. LXVIII.

An Pontifex possit dispensare. Vt simplex Sacerdos conferat Ordines minores?

Et notatur Episcopum non posse non Episcopo committere potestatem conferendi Ordines etiam minores, siq; committat, nihil fieri.

Et an Cardinales Presbyteri possint conferre Ordines minores? Ex part. 8. tr. 1. Ref. 33.

Sup. hoc in tom. 4. tr. 8. Ref. 25. per totam & signanter paulo post initium, à verbi vnde colligit.

§. 1. IN hac quæstione censet Adrianus in 4. q. de Sacramento Confirmationis, art. 3. §. Secundo principaliter, nouum, quod dicitur, à Presbyteris Cardinalibus nullo modo Ordines minores, ne dum maiores, verè conferri posse, eo quod existimet diuina institutione solum Episcopum esse ministrum huius Sacramenti; & minores Ordines Sacramenta esse; ac proinde neque Ecclesiam posse

hoc ministerium alteri committere, quia circa ministri institutionem à Deo factam Ecclesia nihil potest immutare: cumque aliat, fore, vt possit concedi Presbyteris collatio minorum Ordinum, si iure tantum Ecclesiastico Episcopis referuata esset, planè sentit, in eorum tantum sententia, qui putant minores Ordines non esse Sacramenta à Christo instituta posse Sacerdotibus simplicibus collationem eorum concedi, qui tamen docet, minores Ordines esse Sacramenta, censet etiam, nullo modo prædictam facultatem simplicibus Sacerdotibus, etiam ad minores, posse concedi, vt saltem ex commissione aliquos eorum conferre possent. Adriano consentit Maior in 4. dist. 7. q. unica, §. Secundo argumento, non longè à fine (vbi solum dicit, hoc placitum esse tutius) qui existimat, minores Ordines esse Sacramenta. Addit Adrianus, & errasse Gregorium, committendo ministerium Ordinis simplicibus Sacerdotibus. Maior etiam de facto illo Gregorij circa sacramentum Confirmationis, dicit curandum non esse.

2. Sed potius contrariæ sententiæ adhaerendum esse puto, & idè DD. Cardinales posse conferre Ordines minores ego satis probavi in part. 5. tr. 2. resol. 5. Et idè simplicem Sacerdotem posse ex commissione Pontificia conferre minores Ordines, docet D. Thom. in 4. dist. 5. q. 1. artic. 2. ad 3. Paludanus ea dist. quest. 1. artic. 2. Scotus dist. 24. quest. unica §. de ierico. Syluester verb. Ordo 3. q. 7. Couarr. lib. 1. var. cap. 10. num. 9. & 10. Richardus in 4. dist. 25. art. 1. quest. 7. quorum sententiam supponit Tridentinum sess. 23. cap. 10. de reformatione, & cap. 1. de ordinatis ab Episcopo, qui renuntiam Episcopatus, confirmatque Praxis quotidiana Abbatum.

3. Itaque non est recedendum ab affirmatiua sententia; & meritò quidem, eo quod non tantum antiquitas, sed nunc etiam concessum videamus, Cardinalibus non Episcopis, & Abbatibus exemptis primam Tonfuram, & minores Ordines conferre: in quo Summum Pontificem, qui hoc privilegium concessit, & hoc ministerium commisit, errasse, sicut dixit Adrianus, absque ingenti temeritate dici non potest. Neque verò hæc facultas reuocata fuit per Concilium Tridentinum, imò verò potius confirmata: nam in sess. 23. c. 10. de reformatione præcipitur Abbatibus, & aliis quibuscumq; exemptis, intra fines alicuius Decretis existentibus, ne vlli, nisi subito regulari primam Tonfuram, aut Ordines minores conferant. Concedit igitur, aut permittit, vt antiquo privilegio vtentes, ex commissione subditis regularibus minores Ordines conferant. Accedit, quod si infra probatum fuerit, pro hoc Sacramento non solum esse ministrum ordinarium, sed etiam ex commissione esse posse, negari non poterit, Sacerdotem non Episcopum ad conferendos minores Ordines ad minimum ministrum esse posse ex commissione.

4. Nec superioribus obstat dicere, quod potestas conferendi minores Ordines consistit in characterè Episcopali; sed simplex Sacerdos non habet characterem Episcopalem: ergo non potest minores Ordines conferre. Confirmatur, quia commissio, vel licentia Summi Pontificis non tribuit simplici Sacerdoti maiorem potestatem Ordinis, quam antea habebat: sed sine commissione, aut licentia Papæ, non habet simplex Sacerdos potestatem conferendi minores Ordines, & si id tentare præster, nihil omnino efficiet: ergo quantumuis Summus Pontifex concedat hanc potestatem, non poterit simplex Sacerdos hos Ordines conferre. Respondetur; obiectionem hanc fore difficiliorem, si non haberet

Sup. hoc supra in Ref. 65. §. à lin. 10. & in alia eius anno.

Que nunc iouentur in tom. 9. tr. 7. Ref. 1. & hic infra in Ref. 71. cursum proprium, verè quia modo.